

Інститут історії України НАН України у 2014 р. започаткував нову серію наукових досліджень – «Студії з регіональної історії» (відповідальний редактор – академік НАН України В. Смолій), спрямовану на створення наукового підґрунтя для вироблення концептуальних підходів дослідження регіонів України та популяризацію наукових знань з регіональної історії в українському соціумі.

Відкривається серія двотомною колективною монографією **«Схід і Південь України: час, простір, соціум»**, присвяченою теоретико-методологічному обґрунтуванню нових просторово-часових підходів до дослідження регіональної специфіки Сходу і Півдня України. У полі зору авторів першого тому видання, що вийшов друком у 2014 р., історичні витоки диспропорцій і асиметрій у регіональному розвитку регіонів, глибинні причини незбігу політичних орієнтацій, ментальності та історичної пам'яті населення.

Книга побудована за тематичним принципом, містить чотири розділи, у яких аналізуються спроби осмислення проблеми часу і простору в історичних дослідженнях, історичні параметри вивчення регіональної специфіки, етно- та соціополітичні проблеми розвитку регіонів, конструкти колективної пам'яті та історичної репрезентації. Нові методологічні підходи, запропоновані авторами цієї колективної праці, дають змогу здійснити аналіз національної історії крізь призму особливостей історичної долі окремих регіонів.

Другий том праці **«Матеріали до бібліографії»** презентує можливості впливу науки на формування загальнолюдських цінностей, які здатні об'єднати соціум. Ідеться про створення фундаменту для оновлення традиційних методів історіографічного та бібліографічного аналізу, а також про осмислення у вітчизняному науковому доробку порушених у першому томі проблем соціокультурних розбіжностей Сходу і Півдня України.

З огляду на посилення дослідницької уваги до проблем регіональної історії в Україні **Інститут історії України НАН України видав також комплекс брошур, об'єднаних у підсерію «Степова Україна»**. Кожна брошура є окремим дослідженням, що дає уявлення про регіоноутворюючі маркери Степової України та вплив локальних чинників на процеси самоідентифікації населення.

Видання, що вже вийшли друком, присвячені розгляду історії військово-господарського освоєння українцями території Степової України в XVI–XVIII ст., найбільш важливих напрямів індустріалізації Донбасу в XIX – на початку XX ст., етнонаціональної історії Донбасу XX ст.

Започаткована серія досліджень є унікальним науковим проектом, спрямованим на переосмислення традиційного історичного нарративу вітчизняної історії під кутом зору територіальності та регіональної ідентичності. Усі праці серії невдовзі будуть розміщені на веб-сайті Інституту історії України НАН України в окремому розділі «Студії з регіональної історії» (<http://www.history.org.ua>) (*Серія наукових досліджень «Студії з регіональної історії» // Національна академія наук України (<http://www.nas.gov.ua>). – 2014. – 29.12).*